

(63 en 65. 7.)

BRIEF VAN DE MINISTERS VAN OORLOG, MARINE
EN BINNENLANDSCHE ZAKEN.*Aan den Heer Voorzitter
van de Tweede Kamer der Staten-Generaal.*

'S GRAVENHAGE, den 8sten Februari 1892.

Wij hebben de eer hiernevens aan U HEG. te doen toekomen de Memorie van Beantwoording van het Voorloopig Verslag der Commissie van Rapporteurs uit de Tweede Kamer der Staten-Generaal, dd. 4 December 1891, betreffende het afdeelingsonderzoek der ontwerpen van wet: 1°. houdende voorziening ter tijdelijke versterking van de Nationale Militie, en 2°. tot wijziging van de wet, houdende oprichting van schutterijen over de geheele uitgestrektheid des Rijks.

Die Memorie gaat vergezeld van een gewijzigd ontwerp van wet, ter vervanging van het hierboven onder 1°. vermelde, en van een tabellarisch overzicht van de bij dat gewijzigd ontwerp voorgestelde wijzigingen en aanvullingen der wet betrekkelijk de Nationale Militie.

Tevens hebben wij de eer U HEG. te berichten, dat krachtens machtiging van Hare Majesteit de Koningin-Weduwe, Regentes, van 2 Februari jl., n°. 31, het hierboven onder 2°. vermelde, bij Koninklijke boodschap van 28 October 1891 aan genoemde Kamer ingezonden ontwerp van wet wordt ingetrokken.

Wij verzoeken U Mitsdien, dat wetsontwerp met de betrekkelijke Memorie van Toelichting aan den eerstondergeteekende terug te zenden.

De Minister van Oorlog,
SEYFFARDT.*De Minister van Marine,*
J. C. JANSEN.*De Minister van Binnenlandsche Zaken,*
TAK VAN POORTVLIET.

(63 en 65. 8.)

MEMORIE VAN BEANTWOORDING.

1. De ondergeteekenden hebben het Voorloopig Verslag der Commissie van Rapporteurs omtrent de wetsontwerpen tot tijdelijke versterking der nationale militia en tot wijziging der wet op de schutterijen met aandacht overwogen. Zij wenschen, zonder den inhoud van dat Staatsstuk en van de beide daarbij overgelegde nota's op den voet te volgen, een en ander tot nadere toelichting van het door hen ingenomen standpunt aan de aandacht der Kamer te onderwerpen.

Bedenkt men, dat met Mei eerstkomende, wordt te voren geene wettelijke voorziening getroffen, onze legersterkte plotseling met ongeveer 26 200 man geoefende soldaten zal worden verminderd, die alsdan door 10 400 geheel ongeoeffende miliciens der lichte van 1892 worden vervangen, dan behoeft de noodzakelijkheid van wettelijke regeling, welke eene zoo groote verzwakking onzer ver-

dedigingskracht voorkomt, geen verder betoog. Ware het mogelijk, ja denkbaar geweest, dat reeds in het tegenwoordige voorjaar eene nieuwe, aan de eischen der volksweerbaarheid voldoende en met de draagkracht der natie rekening houdende wet tot regeling van den dienstplicht zoude zijn tot stand gebracht, de ondergeteekenden zouden eene daartoe strekkende poging, welke tevens in de met Mei te verwachten leemte voorzag, niet hebben achterwege gelaten. Bij de volstrekte onmogelijkheid om hiertoe te geraken, kon slechts het noodige worden verricht om tijdelijk in eene voldoende legersterkte te voorzien.

Hiertoe strekten de beide wetsontwerpen, die bij Koninklijke Boodschappen van 26 en 28 October ll. aan de Kamer werden aangeboden.

Daarbij werd in de eerste plaats het onvermijdelijke geregeld; de aanwezigheid van een voldoende aantal tot den krijgsveld verplichte miliciens verzekerd, ten einde bij onverhoopt gevaar tegenover den vijand eene tot verdediging onzer land en stellingen toereikende krijgsmacht te kunnen plaatsen.

Tweeërlei maatregel moest daartoe dienen. Vooreerst de verlenging van den verplichten dienstdienst der nationale militia. Maar tevens ook de wijziging van de termijnen voor oproeping en indienststelling der miliciens, waardoor zonder eenig bezwaar eene geheele lichte meer dan vroeger voor den werkelijken dienst in oorlogstijd beschikbaar zoude komen.

De ondergeteekenden waren van oorleel, dat te gelijker tijd nog enkele andere uit de bestaande militiewet voortvloeiende bezwaren konden worden uit den weg geruimd. Deze betroffen voorschriften, voor de verdedigbaarheid des lands van geenerlei, althans van geen overwegend belang. En het scheen niet ongeraden, om ook bij een tijdelijken overgangstoestand den druk der persoonlijke offers niet zwaarder, dan noodig is, aan de dienstplichtigen op te leggen.

Tot hun leelwezen moesten de ondergeteekenden ontwaren, dat hunne bedoeling in dit opzicht geheel anders werd opgevat en dat vele leden der Kamer in de opheffing van sommige bezwaren der bestaande militiewet eene belemmering zagen voor de spoedige totstandkoming der wettelijke, aan de eischen van den tijd beantwoordende regeling van onze levende strijdkrachten, welke de ondergeteekenden, stellig in niet mindere mate dan de groote meerderheid der Kamer, zoo spoedig doenlijk wenschen te zien vastgesteld en ingevoerd.

De nauwgezette overweging van hetgeen daaromtrent in de afdeelingen der Kamer werd verhandeld en van het zeer stellige dienstangange door de Commissie van Rapporteurs uitgebrachte advies heeft bij de ondergeteekenden de overtuiging gevestigd, dat, wil de blijvende regeling der levende strijdkrachten te zijner tijd met vrucht en kans op goeden uitslag worden ter hand genomen, thans elke aanleiding tot misverstand moet worden uit den weg geruimd. Hoe gaarne zij reeds dadelijk de dienstplichtigen van enkele bezwaren, welke onnoodig uit de bestaande wetgeving voortvloeien, zouden hebben ontheven, de ondergeteekenden achten het landsbelang thans beter gediend door eene voorloopige bestendiging dier lasten. Zij hebben daarom de wetsvoordracht betreffende de militia tot het werkelijk onvermijdelijke teruggebracht, tot datgene, zoner hetwelk bij opkomend gevaar van elke ernstige poging tot landsverdediging zoude moeten worden afgezien. Het wetsontwerp tot wijziging der militiewet is dientengevolge aanmerkelijk ingekort, dat tot wijziging der wet op de schutterijen met machtiging der Koningin-Weduwe, Regentes, teruggenomen.

2. De nadere toelichting der bepalingen van het gewijzigd wetsontwerp tot tijdelijke versterking der nationale militia kan in weinige woorden worden samengevat.

Terwijl voor zooveel de zeemilitie betreft, de tijdelijk bestaande toestand — een dienstdienst van vijf jaren — wordt gehandhaafd, wordt voor de militia te land thans een dienstdienst van acht jaren als tijdelijke maatregel voorgedragen.

Ingevolge de wet van 22 Juni 1831 (*Staatsblad* n°. 122) zijn op dit oogenblik zeven lichten beschikbaar. Hierdoor kunnen de verschillende korpsen van het leger op de organieke sterkte worden gebracht. Bovendien kunnen o. a. negen

Voorziening ter tijdelijke versterking van de Nationale Militie (63) en Wijziging van de wet op de schutterijen (65).

reservebataljons infanterie worden gevormd. Deze kunnen niet gemist worden, zal van de drie divisien veldtroepen niet een zeer groot deel aan de liniën en stellingen gebonden zijn. Na de vorming dier negen reservebataljons zou er niet een enkel man overblijven voor de depots infanterie ter aanvulling voor de eerste verliezen. Zoolang de jongste lichting niet voldoende is geoefend, zou er zelfs van vorming van de noodige negen reservebataljons infanterie geen sprake kunnen zijn en zou slechts over negen reservecompagnien infanterie kunnen worden beschikt. Het is daarom dringend noodig, dat ook de beschikking verkregen worde over eene achtste lichting. Deze zal bestemd zijn, om de vorming der bedoelde negen reservebataljons te verzekeren zoolang de jongste lichting niet genoegzaam geëend is, en daarna tevens om te voorzien in het bezwaar, dat geen enkel geoefend man in de depots der infanterie beschikbaar zou zijn tot aanvulling, hetzij van de eerste verliezen, hetzij van de plaatsen van manschappen van jongere lichten, die bij mobilisatie niet of niet tijdig de plaats hunner bestemming zouden kunnen bereiken, waardoor de korpsen, waartoe deze behooren, soms beïndend beneden de organieke sterkte zouden moeten blijven.

Evenals dit thans met de zevende lichting het geval is, zal de achtste lichting gewapend moeten worden met het geweer M 1871; de voorraad van dat soort geweren is daartoe ruimschoots voldoende.

3. Vervroeging met een paar maanden van het tijdstip van inlijving wordt algemeen erkend noodzakelijk te zijn voor de behoorlijke oefening, vooral van de ingelijfd bij de onbereiden wapens. In de afdelingen der Kamer werd daartegen dan ook blijkens het Voorloopig Verslag geen bezwaar gemaakt.

Artikel 1.

Aanhef. De vraag wordt toestemmend beantwoord. Het Wetboek van Strafrecht heeft, zij 't niet *expressis verbis*, toch eenige veranderingen gebracht in de militiewet. Juist omdat de veranderingen, welke het gevolg o. a. van genoemd Wetboek zijn, niet met zooveel woorden zijn uitgedrukt, is gesproken van »gewijzigd en aangevuld bij of ten gevolge van." Moest om bovenvermelde reden de wet tot vaststelling van het Wetboek van Strafrecht worden genoemd, de aanhaling ook van de wijzigingswetten kon niet achterwege blijven.

Letter k (letter *m* oud). Wordt de dienstdijd verlengd, dan ware het niet juist in art. 50, 7°. te spreken van »zienen vijfjarigen dienstdijd".

Uitsluitend hierom wordt voorgesteld de redactie zóó te wijzigen, dat een dienstdijd van ten minste vijf jaren wordt gevorderd.

Letter l (letter *o* oud). Aan de beide opmerkingen is, evenzeer voor zooveel de eerste zinsnede van art. 46 (letter *j* van het gewijzigd ontwerp; letter *l* oud) betreft, gevolg gegeven. In overeenstemming hiermede heeft ook het voorstel tot wijziging der derde zinsnede van art. 165 (letter *v* nieuw; letters *uu* oud) verandering ondergaan.

In de tweede bijlage der Memorie van Toelichting was het woord »waarin" in de tweede zinsnede van art. 58 door »waarvoor" vervangen, verkeerdelijk ter plaatse, waar het voor de tweede maal in stede van waar het voor de eerste maal gebezigd is.

Letter m (letter *p* oud). Ook aan deze opmerking is gevolg gegeven. In overeenstemming hiermede is het voorstel tot wijziging der tweede zinsnede van art. 117 (letter *p* nieuw; letter *w* oud) evenzeer gewijzigd.

Letter o (letter *u* oud). Voor de zeemiliciens is niet minder dan voor de militie te land vervroegde aflevering wenschelijk, omdat daardoor de eerste oefeningstijd van eerstbedoelden met twee maanden verlengd kan worden. Uit een hygiënisch oogpunt levert het jaargetijgeene overwegende bezwaren op; de dagen zijn dan reeds voldoende lang en eene voor de oefeningen gunstige weersgesteldheid treedt spoedig in.

Letter r (letter *z* oud). De opmerking heeft geleid tot eene andere redactie van de wijziging ten aanzien van art. 125 voorgesteld.

Letters ij en *z* (letters *rr* en *ss* oud). Er is geene voldoende aanleiding gevonden, in het hier bedoeld opzicht eene wijziging voor te stellen van de derde zinsnede van artikel 178 der militiewet. De bepaling, dat de man gedurende de eerste twee jaren onder de wapenen wordt gehouden, stemt overeen met de eerste zinsnede van artikel 165 en met de tweede zinsnede van artikel 171, waarin evenmin verandering in overweging is gegeven.

Evenals in het geval bij de tweede zinsnede van artikel 173 (letter *x*, letters *pp* oud) voorzien, komt de bepaling van artikel 177, eerste zinsnede, dat de man den ganschen dienstdijd onder de wapenen wordt gehouden, buitenmatig streng voor. Daarom wordt voorgesteld, die straf te beperken tot den bij de wet van 1861 bepaalden dienstdijd en haar derhalve niet te verlengen, wat bij uitbreiding van den vijfjarigen dienst tot een achtjarigen het geval zou wezen.

Artikel 4 (artikel 3 oud).

Het eerste lid van artikel 3 van het vorig ontwerp kan vervallen. Eene bijzondere bepaling van tijd voor het in werking treden dezer wet wordt thans niet meer vereischt.

Deze Memorie gaat vergezeld van een tabellarisch overzicht van de voorgestelde wijzigingen en aanvullingen der wet betrekkelijk de nationale militie.

De Minister van Oorlog,
SEYFFARDT.

De Minister van Marine,
J. C. JANSEN.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
TAK VAN POORTVLIET.